

Отже, під час процесу вивчення та засвоєння практичних навичок у жанрі портрету, перед студентами постає багато завдань та складнощів. Але, якщо викладач буде правильно та вміло формулювати методику навчання, то з наростаючим рівнем складності завдань студенти зможуть освоїти матеріал. Важливим є постійне повторення матеріалу та вправ, наочні приклади та застосування знань, вмінь та навичок на практиці. Зображення людини є одним із найскладніших завдань, але воно є основою професійної майстерності майбутнього художника.

Список використаних джерел:

1. Невская Е.В. Методика ведения ученого задания по живописи. Портрет. Санкт-Петербург : Федеральное агентство по образованию, 2010. 15 с.
2. Беда Г.В. Живопись. Москва : Просвещение, 1986. 188 с.
3. Рубан В.В. Портрет у творчості українських живописців. Київ : Мистецтво, 1979. 286 с.

Любінська О.І.

кандидат педагогічних наук, викладач;

Двулят-Лешневська І.С.

викладач,

*ВНКЗ ЛОР «Львівська медична академія
імені Андрея Крупинського»*

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КЛІНІЧНА ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА»

Останнім часом все більше уваги приділяється важливості симуляційного навчання у медичній освіті в Україні, однак у більшості випадків його пов'язують із використанням комп'ютеризованих манекенів, фантомів, тренажерів тощо для відпрацювання певних процедур і маніпуляцій. Проте, у підготовці студентів спеціальності 224 Технології медичної діагностики та лікування існують свої особливості

використання симуляційних технологій у процесі вивчення навчальної дисципліни «Клінічна лабораторна діагностика».

Симуляційне навчання (від лат. *simulatio* – імітація, удавання) – метод навчання, в основі якого полягає імітація будь-якого фізичного процесу за допомогою штучної (наприклад, механічної або комп'ютерної) системи [1, с. 67].

Клінічна лабораторна діагностика є однією з найважливіших навчальних дисциплін у підготовці студентів спеціальності 224 Технології медичної діагностики та лікування, оскільки її вивчення забезпечує формування фахових компетентностей. Метою викладання даного курсу є: формування у студентів знань і практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності з проведення лабораторних досліджень: гематологічних, загальноклінічних, серологічних, цитологічних тощо. Вивчення клінічної лабораторної діагностики у ВНКЗ ЛОР «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського» проводиться згідно робочої програми, розробленої на основі типової програми та відповідно до навчального плану і передбачає: лекційні, практичні заняття, самостійну позааудиторну роботу студентів. Причому, значна кількість годин для вивчення та засвоєння студентами даної фахової дисципліни відводиться на навчальну практику.

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує уміння та навички практичного їх застосування через індивідуальне виконання завдань [3, с. 137]. Навчальна практика з клінічної лабораторної діагностики складається з різних етапів: вирішення організаційних питань, висвітлення актуальності теми, формування професійної мотивації майбутніх фахівців із лабораторної медицини, проведення опитування студентів в усній чи у письмовій формі. Обов'язковою складовою практичних занять є самостійна діяльність студентів, яка детально розписана у методичних рекомендаціях, розроблених викладачами кафедри лабораторної медицини з даної дисципліни.

На сьогоднішній день проведення навчальної практики з клінічної лабораторної діагностики є ускладненим внаслідок багатьох причин: фінансових, етичних, пов'язаних із біобезпекою досліджуваного матеріалу. Адже сучасне лабораторне обладнання постійно удосконалюється, випускаються нові покращені моделі приладів

автоматизованого дослідження біологічних рідин організму, які є дороговартісними, тому студенти не завжди мають можливість працювати на них під час проведення практичних занять як у закладі вищої освіти, так і на базах клініко-діагностичних лабораторій.

Виконання завдань самостійної роботи практичного заняття з клінічної лабораторної діагностики передбачає проведення студентами дослідження біологічного субстрату людського організму (кров, сеча тощо): визначення його фізичних властивостей, клітинного та хімічного складу з метою виявлення відхилень від норми та встановлення лабораторного діагнозу за змінами показників отриманих результатів дослідження. Оскільки використання біологічного матеріалу під час навчальної практики може становити загрозу для здоров'я студентів, то доцільно проводити його імітацію для створення умов біобезпечності.

«Імітаціями» називають процедури з виконанням певних простих відомих дій, які відтворюють, імітують будь-які явища оточуючої дійсності [2, с. 13]. Тому на практичних заняттях з навчальної дисципліни «Клінічна лабораторна діагностика» проводиться імітація деяких фізико-хімічних властивостей сечі, шлункового та дуоденального вмісту, цереброспінальної рідини, рідин із серозних порожнин тощо за допомогою залучення безпечних речовин. Використання такого імітованого біологічного матеріалу дозволяє студентам бачити його на власні очі, краще оволодіти практичними навичками проведення лабораторних досліджень через здійснення багаторазового відпрацювання реальних методик на безпечному зразку, дає змогу усувати можливі помилки.

Окрім використання імітованого біологічного матеріалу під час вивчення клінічної лабораторної діагностики, ефективними видами симуляційного навчання є ситуаційні завдання та імітаційні (симуляційні) ігри. Система ситуаційних завдань допомагає майбутнім фахівцям із лабораторної медицини осмислити змодельовану реальну професійну ситуацію та актуалізувати необхідний комплекс знань для її розв'язання, а застосування симуляційних ігор передбачає імітацію такої ситуації, для вирішення якої студенти повинні виконувати певні ролі: керівника структурного підрозділу лабораторії, лаборанта, пацієнта тощо. Причому, дані види симуляційного навчання завершуються обов'язковим обговоренням змодельованої ситуації, акцентується увага на важливості дотримання норм та правил професійної етики, конфіденційності в майбутній діяльності лаборанта. Вони забезпечують

не лише удосконалення набутих фахових знань, але й розвивають вміння спілкування з пацієнтами, лікарями-клініцистами, співробітниками, які можуть виникнути в майбутній практичній діяльності.

Актуальним та ефективним видом симуляційного навчання студентів на спеціальності 224 Технології медичної діагностики та лікування є використання віртуальних лабораторій. Отриманий досвід віртуального виконання лабораторних досліджень сприяє удосконаленню практичних навичок під час роботи з реальними приладами, апаратурою, реактивами тощо.

Отже, використання симуляційного навчання під час проведення практичних занять із навчальної дисципліни «Клінічна лабораторна діагностика» є сучасною педагогічною технологією, інтерактивним доповненням до традиційних методів навчання, оскільки пропонує різні засоби імітації реальної професійної діяльності. Проте, під час його використання необхідно враховувати специфіку викладання дисципліни у залежності від мети кожного практичного заняття.

Список використаних джерел:

1. Артьоменко В.В. Симуляційне навчання в медицині: міжнародний та вітчизняний досвід / В.В. Артьоменко, С.С. Семченко, О.С. Єгоренко, Д.А. Новіков, Д.Ф. Караконстантин, Л.І. Берлінська // Одеський медичний журнал. – Одеса, 2015. – № 6. – С. 67–74.
2. Касьянова О.М., Бодня К.І. Симуляційне навчання в післядипломній медичній освіті: теоретичний і практичний аспекти / О.М. Касьянова, К.І. Бодня // Проблеми безперервної медичної освіти та науки. – Харків, 2017. – № 1. – С. 10–15.
3. Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти : підручн. – Київ, 2014. – 288 с.
4. Організація симуляційного навчання у ДВНЗ «Тернопільський Державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України» / М.М. Корда, А.Г. Шульгай, А.А. Гудима, С.Й. Запорожан // Медична Освіта. – Тернопіль, 2017. – № 3. – С. 22–26.